

Skrifstofastefnumótunar og innleiðingar**Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið**

Skuggasund 1

101 Reykjavík

Reykjavík, 13. mars 2023

E-2023-072/00.11

Efni: Drög að frumvarpi til laga um breytingu á raforkulögum nr. 65/2003 og lögum um Orkustofnun nr. 87/2003 og lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins nr. 70/1996 (raforkueftirlit)

Vísað er til máls nr. 46/2023 sem auglýst er til umsagnar í Samráðsgátt stjórnvalda.

Um er að ræða nauðsynlegar breytingar á íslenskri löggjöf með það að markmiði að svara og koma til móts við athugasemdir eftirlitsstofnunar EFTA (ESA) um sjálfstæði raforkueftirlits sem gerð er krafa um í tilskipun ESB nr. 2009/72/EB. Í greinargerðinni með frumvarpinu er talað um reglur fyrrgreindrar tilskipunar og skyldur aðildarríkja til að koma á fót eftirlitsaðila sem er sjálfstæður gagnvart bæði raforkufyrirtækjum og stjórnvöldum.

Landsvirkjun fagnar áformum stjórnvalda um að tryggja betur sjálfstæði Raforkueftirlitsins í störfum sínum og telur Landsvirkjun þessa breytingu til bóta. Mikilvægt er að gæta þess að raforkumarkaður starfi á réttum grundvelli og að þess verði gætt að lagagrunnar og reglugerðir úreldist ekki og séu reglulega skoðaðir og uppfærðir ef þörf krefur. Sjálfstæði Raforkueftirlitsins er ekki síst mikilvægt sé litið til fyrirhugaðra sameininga stofnana í stærri skipulagsheildir eins og umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra hefur nýlega kynnt.

Athugasemdir Landsvirkjunar við frumvarpsdrögin snúa fyrst og fremst að 2. og 3. gr. frumvarpsdraganna og tengdri umfjöllun í greinargerð með frumvarpinu. Athugasemdirnar snúa að skipun skrifstofustjóra Raforkueftirlitsins, mannráðningum í eftirlitsstörfum og úthlutun verkefna til Eftirlitsins. Telur Landsvirkjun að þarna liggi tækifæri til að tryggja betur sjálfstæði Raforkueftirlitsins.

Í 3. gr. frumvarpsdraganna er lagt til að orkumálastjóri skipi skrifstofustjóra Raforkueftirlitsins til fimm ára í senn, með möguleika á endurskipun. Þetta skipunarferli telur Landsvirkjun að geri skrifstofustjóran háðan orkumálastjóra, ekki síst tengt mögulegri endurskipun, og vinni þannig gegn raunverulegu sjálfstæði Raforkueftirlitsins gagnvart orkumálastjóra.

Í greinargerð með frumvarpsdrögunum kemur fram, í umfjöllun um 3. gr. draganna, að orkumálastjóri hafi mannráðningar Raforkueftirlitsins á sínum höndum. Þetta fyrirkomulag telur Landsvirkjun að dragi úr sjálfstæði skrifstofustjóra Raforkueftirlitsins og um leið sjálfstæði Raforkueftirlitsins almennt gagnvart orkumálastjóra.

Í 2. og 3. gr. frumvarpsdraganna er getið um að orkumálastjóri geti falið Raforkueftirlitinu að sinna öðrum verkefnum en raforkueftirliti. Ekki er kveðið nánar um hvers eðlis verkefnið geti verið. Telur Landsvirkjun þetta fyrirkomulag draga úr sjálfstæði Raforkueftirlitsins en skv. fyrirmælum tilskipunar 2009/72/EB skulu ákvarðanir eftirlitsstofnunarinnar vera teknar án utanaðkomandi áhrifa, t.d. frá ráðherra, ráðuneyti eða öðrum aðilum.

Að lokum vill Landsvirkjun hnykkja á því að um afar brýnt mál er að ræða og felur frumvarpið í sér umbætur frá því sem nú er. Landsvirkjun fagnar því að stjórnvöld séu að efla viðeigandi eftirlitsstofnanir til samræmis við það sem tíðkast víðast hvar annars staðar innan Evrópu.



Virðingarfyllst,

Kristín Linda Árnadóttir
Aðstoðarforstjóri

Þórólfur Nielsen
Forstöðumaður stefnumótunar
og sjálfbærni